

זוהר לעם

הקדמת ספר הזוהר
לילה של הכלה

קבלה לעם
www.kab.co.il

תוכן עניינים

3	הקדמת ספר הזוהר
3	לילה של הכלה

הקדמת ספר הזוהר

לילה של הכלה

[בליליא דכלה]

התורה. אמנם זה עניין אחד עם הביאור הא'. כי ביום קבלת התורה, היה כבר בחינת גמיה"ת, בחינת בילע המוות לנצח, ומקח אדוניי ה' דמעה מעל כל פנים, כמ"ש בפסוק חרות על הלוחות, אל תקרא חרות אלא חירות, כי באה חירות ממלאך המוות.

אלא מחמת חטא העגל, חזרו וקלקלו את התיקון. הרי יום קבלת התורה הוא עניין אחד עם גמיה"ת. ונמצא, שבליה קודם קבלת התורה, נגמרו בה כל הזיווגים שבימי הסתרה. וע"כ נבחן הלילה ההוא ללילה, שבו הכלה מתחברת בבעלה. שלמחרתו נועדת להיות תחת החופה עם בעלה, שהוא חג השבועות, שבו נגמר התיקון בחירות ממלאך המוות, שהוא הזמן, שהצדיקים, ע"י מעשיהם הטובים, עושים חופה חדשה לכלה. והנה נוח לי יותר להמשיך הביאור בדרך הפירוש הא', והמעין מדעתו יוכל להעתיק הדברים על יום השבועות, כי עניין אחד הוא.

וכל החברים אלו, המחזיקים את התורה, הנקראים בני היכל הכלה, הם צריכים להיות דבוקים בשכינה הקדושה, הנקראת כלה, בכל אותו הלילה של הגלות. כי אז, בימי הגלות, היא מתתקנת ע"י המחזיקים את התורה, בכל אלו המע"ט והתורה ומצוות שהם עושים, עד לטהר אותה מטו"ר. ותהיה מזומנת לאלו העוסקים בתורה, שאין בהם מבחינת עשיה כלל, אלא היא כולה טוב בלא רע. ולפיכך צריכים המחזיקים את התורה, שהם בני היכל הכלה, לשמוח עימה על התיקון הגדול הזה שנעשה בכלה על ידיהם. ולשמוח עימה בתיקונה, שהיא מתתקנת בהם, לעסוק בתורה, דהיינו, בתיקונים הבאים לפנינו מתורה לנביאים, ומנביאים לכתובים, ובדרשות המקראות, ובסודי החכמה, שצריכים לעשותם בשמחה.

נתבאר, שכל המדרגות וגילוי סודות התורה, שהם בניין השכינה לגמר תיקונה, נעשים רק ע"י המחזיקים את התורה בימי הגלות. ולפיכך, כל אלו המדרגות והקומות, היוצאות בזמן הגלות, נקראות התיקונים של הכלה ותכשיטיה. ואלו הם שהולך ומפרט, מתורה לנביאים, ומנביאים לכתובים, ובדרשות המקראות, ובסודי החכמה. כי חג"ת תורה. נו"ה נביאים. המלכות כתובים. המוחין של ו"ק, שממשיכים לה, דרשות המקראות. המוחין של ג"ר, שממשיכים לה, סודות החכמה. כי כל אלו התיקונים צריכים

קכה) רבי שמעון היה יושב ועוסק בתורה, בלילה שבו הכלה, מלכות, מתחברת בבעלה. וכל החברים, שהם בני היכל הכלה, צריכים באותו הלילה. שלמחרתו, ביום השבועות, הכלה נועדת להיות תחת החופה עם בעלה, להיות עימה כל אותו הלילה, ולשמוח עימה בתיקונה, שהיא מתתקנת בהם. דהיינו, לעסוק בתורה, ומתורה לנביאים, ומנביאים לכתובים, ובדרשות המקראות, ובסודי החכמה. משום שאלו הם התיקונים שלה ותכשיטיה. והכלה ועלמותיה באה ועומדת על ראשיהם, ומתתקנת בהם, ושמחה בהם כל אותו הלילה. ולמחרת, ביום השבועות, אינה באה לחופה אלא עימהם. ואלו, החברים, העוסקים כל הלילה בתורה, נקראים בני החופה. וכיוון שבאה לחופה, הקב"ה שואל עליהם, ומברך אותם, ומעטר אותם בעטרותיה של הכלה. אשרי חלקם.

ביאור הדברים. יש בזה ב' פירושים, ושניהם עולים בקנה אחד:

א. כי ימי הגלות נקראים לילה, כי הוא הזמן של הסתרת פניו מבני ישראל. ואז שולטים כל כוחות הפירוד על עובדי ה'. ועכ"ז, דווקא בעת ההיא, מתחברת הכלה בבעלה, ע"י תו"מ של הצדיקים, הנקראים בעת ההיא המחזיקים את התורה. וכל המדרגות הנשגבות, הנקראות סודות התורה, מתגלות על ידיהם. כי ע"כ הם נקראים עושיהם, שהם, כביכול, העושים של התורה. ונמצא, שימי הגלות נקראים הלילה, שבו הכלה מתחברת בבעלה. וכל החברים שהם בני היכל הכלה, הם המחזיקים את התורה.

ולאחר גמיה"ת והגאולה השלמה, כמ"ש, והיה יום אחד הוא ייוודע לה' לא יום ולא לילה והיה לעת ערב יהיה אור. למחרתו, הכלה נועדת להיות תחת החופה עם בעלה. כי אז ישוב הב"ן להיות ס"ג, והמ"ה יהיה ע"ב. וע"ב נבחן למחרת היום ולחופה חדשה. והצדיקים בעת ההיא נקראים בני חופה, העוסקים בתורה, שאין בהם עשיה. כי אז נאמר, ומלאה הארץ דעה את ה'. ולהיות הצדיקים הללו, ע"י מעשיהם הטובים, יעלו הב"ן להיות ס"ג, מכוח המשכתם היראה מזמן שעבר, נבחנים שהם עושים את החופה החדשה הזו, וע"כ נקראים בני חופה.

ב. ליל שבועות נקרא הלילה, שבו הכלה מתחברת בבעלה. כי למחרתו נועדת להיות תחת החופה עם בעלה, ביום השבועות, יום קבלת

כי לעת קץ, כאשר יתגלה הזיווג הגדול דעתיק יומין רב פעלים מקבציאל, יתגלה אור גדול בכל העולמות. וע"י זה ישוב כל בשר בתשובה שלמה מאהבה. ונדוע, שהזוכה לתשובה מאהבה, זדונות נעשים לו זכויות. וע"כ אומר הנביא, על אלו הרשעים שאמרו, ונדברו ביניהם חירוף וגידוף, לומר, שְׁוֹא עֲבוֹד אֱלֹקִים, ומה בצע, כי שמרנו משמרתו.

שביום הגדול של גמיה"ת, שיתגלה האור של תשובה מאהבה, גם הזדונות שאין גרוע מהם, יתהפכו לזכויות, ויחשבו אלו המדברים ליראי ה'. ובגמיה"ת, כמו שאמר הנביא, והיו לי, אמר ה' צבאות, ליום, אשר אני עושה סגולה. דהיינו, ביום גמיה"ת. ולפיכך יש בהכרח ספר זיכרון בפניו על הזדונות והפשעים, הנעשים בעולם, שהרי הוא צריך להם, ליום שהוא עושה סגולה. כי אז יהפכו להיות זכויות, ויצטרפו וישלימו קומת האור של גמיה"ת.

וכמ"ש, וייכתב ספר זיכרון לפניו, ליראי ה' ולחושבי שמו. והיו לי, אמר ה' צבאות, ליום, אשר אני עושה סגולה. כי אז אני צריך להם, כדי להשלים הקומה. וזה שהנביא מסיים, וְחַמְלַתִּי עליהם, כאשר יחמול איש על בנו, העובד אותו. כי אז יהיו יקרים לי וחביבים לי, כמו שהיו מהעובדים אותי.

וכולם יהיו רשומים וכתובים בספר הזיכרון. בא לרבות, שאפילו הזדונות, שעשו, יהיו אז רשומים וכתובים בספר הזיכרון. ויכתוב אותם הקב"ה, כאילו היו זכויות, וכאילו היו עובדים אותו בהם, כמו שאמר הנביא.

המספר 70 מורה על מוחין דחכמה וג"ר, שהמה נקראים עטרות. וברכה היא על אור החסדים, שהעולם נברא ב', בברכה, כמ"ש, עולם חסד ייבנה, בו"ק. ואומר שבגמיה"ת גם אור החסדים יהיה ב-70 עטרות, כמו החכמה, כי מ"ה וב"ן יעלו לע"ב ס"ג. וע"כ נאמר, שהקב"ה מברך אותם ב-70 ברכות ועטרות מהעולם העליון, דע"ב ס"ג. וע"כ נבחנו אז גם ברכות במספר 70.

קכז פתח רבי שמעון ואמר, השמים מספרים כבוד אל. שהכלה מתעוררת להיכנס לחופה, למחר, היא מתתקנת ומאירה בקישוטיה עם החברים, ששמחו עימה כל אותו הלילה, והיא שמחה עימהם.

קכח ולמחר, כמה המונים, צבאות ומחנות, מתאספים אליה. והיא וכולם, כל אלו הצבאות והמחנות, מחכים לכל אחד, מאלו שתיקנו אותה בעסק התורה, בלילה הזה. כיוון שהתחברו יחד ז"א ומלכות, ומלכות רואה את בעלה, ז"א, כתוב, השמים מספרים כבוד אל. השמים, זהו החתן, הנכנס לחופה, ז"א, הנקרא שמים.

להמשיכם לכלה באותו הלילה, שבהם נגמרת הכלה לגמיה"ת, שהוא יום החופה.

ושנאמר, והכלה ועלמותיה באה ועומדת על ראשיהם, ומתתקנת בהם, ושמחה בהם כל אותו הלילה. המלאכים, שבהם מלובשים הכלים דאחוריים דמלכות שבמצב הא', הן נקראות עלמות המשמשות לשכינה. השכינה עומדת על ראשיהם, שהם המחזיקים את התורה, כמ"ש, ועל ראשי שכינת אל. ועימה יחד העלמות המשמשות אותה. והיא שמחה עימהם, בהיותה מתקנת והולכת על ידיהן. וע"כ נאמר, ושמחה בהם כל אותו הלילה. שכל משך זמן התיקונים, נקרא לילה. ולמחרת, אינה באה לחופה אלא עימהם. שביום גמיה"ת, יום החופה, לא תוכל להיכנס לחופה, אלא עם אותם המחזיקים את התורה, שבנו ותיקנו אותה בכל הצורך מתורה לנביאים, ומנביאים לכתובים, ובדרשות המקראות, ובסודי החכמה. ולכן נקראים בני חופה.

ידוע, שגמיה"ת לא יביא עימו שום דבר חדש, אלא ע"י האור העליון דעתיק יומין, יתקבצו כל המ"ן ומ"ד, וכל הזיווגים, וכל המדרגות, שיצאו ב-6000 שנה בזה אחר זה, לזיווג אחד ולקומה אחת גדול ויקר. וע"י זה יתתקן הכל. ואז תיכנס הכלה לחופה. והקב"ה שואל עליהם, על כל אחד, שהעלה פעם מ"ן לזיווג עליון. כי כביכול יושב ומחכה עד שיתקבצו כולם. ונמצא, שואל ומחכה על כל אחד. ואחר שמתקבצים, נעשה אז הזיווג של רב פעלים מקבציאל, ומברך אותם ומעטר אותם, שמתברכים ומתעטרים כולם בבת אחת. ואז, בגמיה"ת, נקראים עטרותיה של הכלה.

קכו והיה רבי שמעון וכל החברים מרננים ברננת התורה, וכל אחד ואחד מהם היה מחדש דברי תורה. ורבי שמעון היה שמח. וכן כל שאר החברים. אמר להם רבי שמעון, בניי, אשרי חלקכם. כי למחר לא תבוא הכלה אל החופה, אלא עימכם. משום שכל אלו, המתקנים תיקוני הכלה בלילה הזה, ושמחים בה, כולם יהיו רשומים וכתובים בספר הזיכרון, והקב"ה מברך אותם ב-70 ברכות ועטרות מהעולם העליון.

ביאור הדברים. כתוב, אמרתם שְׁוֹא עֲבוֹד אֱלֹקִים ומה בצע, כי שמרנו משמרתו, גם ניבנו עושי רשעה גם בחנו אלקים וימְלִטוּ. וכתוב, אז נדברו יְרָאִי ה' איש אל רעהו, ויקָשֶׁב ה' וישמע, ויכתוב ספר זיכרון לפניו, ליראי ה' ולחושבי שמו. והיו לי, אמר ה' צבאות, ליום אשר אני עושה סגולה. ויש להבין הדברים, בעת שאמרו איש אל רעהו ונדברו ביניהם דברים בזויים כאלו, שְׁוֹא עֲבוֹד אֱלֹקִים, ומה בצע, כי שמרנו משמרתו. יאמר עליהם הנביא, אז נדברו יְרָאִי ה'.

הספיר, היינו האו"ח, שהיא מעלה ממטה למעלה. מאיר, פירושו או"י. מזהיר, פירושו או"ח. ואומר, שע"י הזיווג הגדול הזה, הנעשה בגמה"ת, שהוא קיבוץ מכל הזיווגים, הנה האו"י והאו"ח שבזיווג הזה, מאיר ומזהיר מסוף העולם עד סופו. כמ"ש, השמים מספרים.

קכט) כבוד אל, זהו כבוד הכלה, המלכות, שנקראת אל. כתוב, אל זועם בכל יום. בכל ימי השנה היא נקראת אל. ועתה, בחג השבועות, שכבר נכנסה לחופה, היא נקראת כבוד, ונקראת אל. שזה מורה, יקר על יקר, אורה על אורה, וממשלה על ממשלה.

כי השם אל, הוא שם החסד הגדול. וכתוב, א"ל זועם בכל יום. שלכאורה, ההיפך מהחסד. והעניין הוא, כמ"ש, ויהי ערב ויהי בוקר יום אחד. כי השכינה הקדושה הוא המאור הקטן לממשלת הלילה, ונקראת יראת שמים. כי הצדיקים צריכים להעלות מ"ן ע"י התעוררות מלמטה שלהם, ולתקן אותה במסך המעלה או"ח. ואז נמשך השפע ממעלה למטה, ולא אחרת.

וכמ"ש, והאלקים עשה שייראו מלפניו. כי לא יתכן התעוררות מלמטה, ולהעלות מ"ן בלי יראה. וע"כ נקרא, שהיא שולטת בלילה. כי ע"י החיסרון של האור, שהוא לילה, הכוללת כל הדינים והייסורים, שהם ההיפך ממידת יום, חסד, יש יראה מלפניו. ולולא היראה, לא הייתה נגלית מידת היום והבוקר.

כמ"ש, ויהי ערב ויהי בוקר יום אחד. כי גם הלילה נכנס בבוקר, כי לולא הלילה, לא היה בוקר, ואי אפשר בלי זה. וכתוב, ואל זועם בכל יום. כי מידת החסד, הנקרא אל, אינה מתגלית, זולת ע"י הלילה, בחינת זועם. וע"כ נבחן הזעם ג"כ לחסד, כי אי אפשר שיתגלה החסד בדרך אחר. ומבחינה זו נקראת גם השכינה הקדושה בשם א"ל.

ושכתוב, כבוד אל. זהו כבוד הכלה, שנקראת אל, כמ"ש, ואל זועם בכל יום. שאי אפשר להיות יום בלי הזעם דלילה. בכל ימי השנה היא נקראת אל, כי כן הוא בששת ימי המעשה, שנאמר בכל אחד מהם, ויהי ערב ויהי בוקר יום אחד, או יום שני וכדומה. ונמצא שהלילה נכנס תחת השם של היום. וע"כ נקרא אז בששת ימי המעשה, וכן ב-6000 שנה, בשם א"ל, שהוא שם החסד.

ועתה, בחג השבועות, שכבר נכנסה לחופה, היא נקראת כבוד, ונקראת אל. כי בזיווג הגדול של גמה"ת, יהיה אור הלבנה כאור החמה, כמ"ש, והיה לעת ערב, יהיה אור. ונמצאות המדרגות שלה נכפלות, כי גם ב-6000 שנה בבחינת אור הלבנה הייתה, ויהי ערב ויהי בוקר. ועתה, שהיא

מספרים, שמאירים כזוהר הספיר, המאיר ומזהיר, מסוף העולם ועד סוף העולם.

ביאור הדברים. יום גמה"ת נקרא מחר, כמ"ש, היום לעשותם ולמחר לקבל שְׂכָרְם. המונים הם עמי הארץ בלתי עובדי ה'. צבאות הם עובדי ה'. ומחנות מורה על המחנות העליונים, שהם מלאכים המלווים את הנשמות, כמ"ש, כי מלאכיו יצווה לך לשמורך בכל דרכיך. והיא וכולם מחכים לכל אחד. כי כמו שהקב"ה שואל על כל אחד, כן השכינה מחכה על כל אחד. וע"כ נאמר, כיוון שהתחברו יחד ז"א ומלכות, ומלכות רואה את בעלה. כי לא תוכל לראות בעלה, מטרם שיתקבצו כולם. ותלויים זה בזה.

השמים, זהו החתן, הנכנס לחופה. הזוהר דורש זאת על גמה"ת, שעליו נאמר, והיה אור הלבנה כאור החמה. ואומר, השמים, זהו החתן, הנכנס לחופה. כי הקב"ה נקרא שמים. ולעת גמה"ת נקרא חתן, כמ"ש, וכמשוש חתן על כלה, יְשִׁישׁ עֲלֶיךָ אֶלְקֶיךָ.

כי בכל מקום שכתוב, וירד ה', הוא עניין של דין או גבורה, כי מורה על ירידה ממעלתו ומרוממותו יתברך, באשר עוז וחדווה במקומו. אמנם בגמה"ת, שכל הפגמים והזדונות יתהפכו לזכויות, כי אז יתברר, שכל הירידות לא היו אלא עליות, נקרא הקב"ה בשם חתן, והשכינה הקדושה נקראת בשם כלה.

כלה, מלשון גמה"ת. מלשון, ויהי ביום פְּלוֹת משה להקים את המשכן. כלומר, שגמר כל מלאכת המשכן והקמתו. והמלה חתן, מורה ג"כ על ירידה, כמ"ש, ירד מדרגה ונשא אישה. אמנם ירידה זו גדולה מכל העליות הקודמות, בהיותה לקראת הכלה, השכינה בגמה"ת.

חופה, היא כינוס וקיבוץ של כל האו"ח, שיצא ע"י המ"ן, שהעלו הצדיקים בכל אלו הזיווגים של הקב"ה ושכינתו, שנתגלו בזה אחר זה בכל הימים והזמנים של 6000 שנה. כי כולם נעשו עתה לאור גדול אחד של או"ח, העולה וחופף על הקב"ה ושכינתו, הנקראים עתה חתן וכלה. שהאו"ח חופף ממעל להם כמו חופה.

ולפיכך נקראים אז הצדיקים בני חופה. כי לכל אחד יש חלק בחופה זו, בשיעור המ"ן שהעלה למסך שבמלכות לעליית או"ח. ושנאמר, השמים, זהו החתן, הנכנס לחופה. הכוונה היא על העת של גמה"ת, שאז נקרא הקב"ה חתן, שנכנס אז לחופתו.

ושנאמר, מספרים, שמאירים כזוהר הספיר, המאיר ומזהיר, מסוף העולם ועד סוף העולם. מספרים, הם הזיווג הגדול שיהיה לעתיד, מלשון אישה מספרת עם בעלה. וספיר הוא שם השכינה, מלשון, ותחת רגליו כמעשה לְבַגַּת הספיר. זוהר

אבל בגמיה"ת יתגלה הכל למעשה ידיו של הקב"ה, והוא עצמו יהיה מעביר העורלה. ונאמר, מעשה ידיו, הם בעלי אות ברית. כי אז הקב"ה עצמו יעביר העורלה, כמ"ש, מעשה ידיו מגיד הרקיע. ומביא ראייה על תיקון הברית, שנקראת עתה מעשה ידינו מהכתוב, מעשה ידינו כוּנְנָהוּ.

קלא רב המנונא הזקן אמר, אל תיתן את פיך לחטיא את בשׁךך. שלא ייתן האדם את פיו, לגרום לבוא להרהור רע. ויהיה גורם להחטיא את בשר הקודש, שחתום בו ברית קדוש. שאם הוא עושה כן, מושכים אותו לגיהנום. ואותו הממונה שעל הגיהנום, דומה שמו, וכמה רבבות מלאכי חבלה הם עימו. ועומד על פתח הגיהנום. וכל אלו, ששמרו ברית הקדוש בעוה"ז, אין לו רשות להתקרב אליהם.

ולבוא להרהור רע. פירושו, אזהרה, שכל אדם ישמור את הפה שלו, שהוא עניין העלאת מ"ן ע"י תורה ותפילה, שיהיה בתכלית הטהרה. כי אם תהיה בו איזו אחיזה לס"א, אז יקבל הס"א המ"ן שלו, ובכוח זה יביאהו להרהורים על ה'. דהיינו, מחשבות זרות. ואז, ויהיה גורם להחטיא את בשר הקודש, שחתום בו ברית קדוש, כי ע"י ההרהורים נמצא מושך עורלה על ברית קודש, והנשמה הקדושה נופלת בשבי לידי הס"א. ואז הס"א מושך הנשמה שלו לגיהנום. והוא בדרך שאמר רבי אלעזר, שמהדבר הזה, שאינו יודע אותו לאמיתו, עושה רקיע שווא, הנקרא תוהו, ונופל ליד לילית. אמנם כאן מדַבֵּר מפגם ברית קודש בייחוד.

ושנאמר, להחטיא את בשר הקודש, שחתום בו ברית קדוש. הכוונה על הנשמה הקדושה, שהיא נקשרת ונשמרת ע"י ברית קודש. כמ"ש, ומבשרי אַחֲזָה אלוה. מבשרי ממש. כי בכל זמן שהאדם נרשם ברשימה הקדושה הזו של אות הזה, רואה מתוכו את הקב"ה, ממנו ממש, והנשמה הקדושה נאחזת בו, באות הברית. ואם לא זכה, שלא שמר אות הזה, כתוב עליו, מנשמת אלוה יאבדו.

ושנאמר כאן, ויהיה גורם להחטיא את בשר הקודש. שמכוח ההרהורים, חוזרת העורלה, הס"א, לנגוע בברית הקודש. שע"י זה מסתלקת תיכף נשמת אלוה ממנו. וע"כ נאמר בזוהר, שצעק העץ, רשע, אל תיגע בי. כי העץ יסוד, עטרת היסוד עצה"ד טוב ורע.

ואותו הממונה שעל הגיהנום, דומה שמו. נקרא דומה מלשון דממה, כי נוטל ממנו נשמת החיים, ומשאירו בדממה, שהיא מיתה. ועוד אפשר לפרש, משום שהוא המלאך, המביא את ההרהורים אל החוטא, ועושה מחשבותיו של הקב"ה דומה למחשבות של ילוד אישה. כי כל

עצמה גדלה כמו החמה, שהיא ז"א, הנקרא כבוד, הרי יש לה כבוד על כבוד, כי נעשית עכשיו לעצם הכבוד, כי גדלה כז"א. וכבוד, פירושו יקר. וע"כ נאמר, יקר על יקר.

וכן אורה על אורה. כי גם ב-6000 שנה הייתה נכללת באור בוקר, ויהי ערב ויהי בוקר יום אחד. אבל עתה, כשהיא גדלה כחמה, נעשית לעצם האור. ונמצא שיש לה אורה עצמית על אורה, בהתכללות, שהייתה לה מקודם לכן.

וכן ממשלה על ממשלה. כי ב-6000 שנה הייתה לה ממשלה, שהיא ממשלה רק במאור הקטן לממשלת הלילה. ועתה נתווסף לה גם ממשלה של יום. כי גדלה כאור החמה, שהיא לממשלת היום. ומשמיענו בזה, שלא תטעה לומר, שבעת שגדלה להיות כאור החמה, מתבטלות המדרגות שלה עצמה, שהיו לה מעת 6000 שנה. שאינו כן, אלא רק תוספת יש כאן על מדרגותיה עצמה, באופן שיש לה יקר על יקר.

קל אז, באותה שעה שהשמים, ז"א, נכנס לחופה, ובא ומאיר לה, כל אלו החברים, שהתקינו אותה בעסק התורה בלילה, כולם נודעים שם בשמותיהם. כמ"ש, ומעשה ידיו מגיד הרקיע. מעשה ידיו, הם בעלי אות ברית, כמ"ש, ומעשה ידינו כוּנְנָהוּ. שהוא אות ברית, החתום בבשרו של אדם.

פירוש, חברים, המחזיקים את התורה, שיש בה עשיה, שהיא טו"ר. ואפילו אותם החלקים, שהיו עדיין הרע שלהם בלי תיקון, הנה גם הם נודעים בשמותיהם דקדושה. כמ"ש, ומעשה ידיו מגיד הרקיע. כי הרקיע הוא ספר הזיכרון, אור הזיווג הגדול, המביאים לתשובה מאהבה, שזדונות נעשו להם כזכויות. ואפילו אלו שנתנו פה לדבַר סָרְה, יאמר עליהם, אז נדברו יְרָאֵי ה' איש אל רעהו.

ונמצא, שהעשיה הזו, המחזיקה את התורה, שבה טו"ר, אשר לזוכה טוב, ולבלתי זוכה רע. הנה עתה עלתה העשיה כולה להיות קודש, ונעשתה למעשה ידיו של הקב"ה. שהרי גם על אלה שלא זכו, מגיד הרקיע עליהם, אז נדברו יְרָאֵי ה' איש אל רעהו. ונמצא, שכל החברים עשו רק עבודת הקודש, כי התקינו לה לחופה, וכולם נודעים בשמותיהם.

ומעשה ידינו כוּנְנָהוּ. ולכאורה הראייה היא לסתור. שהכתוב אומר, מעשה ידינו, ולא מעשה ידיו. אמנם אינו מביא ראייה מהכתוב, רק שאות ברית נקרא מעשה ידינו. כי כוּנְנָהוּ הוא היסוד, המכוון ומיסד לכל הבניין. ותיקון היסוד הוא ברית מילה. ומכאן שאות ברית נקראת מעשה ידינו. כי אנחנו מסירים העורלה מעל היסוד, והוא מעשה ידינו. וזה הוא רק מקודם גמיה"ת.

דוד מיום בריאת העולם. כי דוד הוא הזכר שבמלכות, ובת שבע היא הנוקבא שבמלכות. אלא, כמו שבעת תיקון המלכות לאצילת העולמות, היה שם עליית המלכות לבינה, בכדי להמתיקה במידת הרחמים, כן הייתה בת שבע צריכה למיתוק הזה בג"ר, שבלי מיתוק זה, לא הייתה ראויה כלל להוליד נשמת שלמה המלך. ואוריה החיתי היה נשמה גבוהה מאוד, כי היה כולו מבחינת ג"ר. ושמו מוכיח עליו, אור-יה. כי לא היה בו כלום מבחינת ו"ק, שהוא ו"ה. ולפיכך, בכדי להמתיק את בת שבע במידת הרחמים, לקח אותה אוריה, ג"ר, ונמתקה על ידו. ואח"כ הייתה ראויה למלכות ישראל. וע"כ נאמר, שלקח אותה אוריה ברחמים, בכדי להמתיקה ברחמים, בשם י"ה שבאוריה. וע"כ, לקח אותה, אע"פ שלא הייתה שלו.

קלג) אמר לו דומה, אם לפניך גלוי, לפני לא גלוי. אמר לו הקב"ה, ועוד, כל מה שהיה, בהיתר היה. לפי שכל היוצאים למלחמה, אף אחד מהם, אינו יוצא, עד שייתן גט לאשתו. אמר לו דומה, אם כן, היה לו לחכות שלושה חודשים, ולא המתין. אמר לו ה', במה הדבר אמור, רק במקום שאנו יראים, אולי היא מעוברת. וגלוי לפני, שאוריה מעולם לא קרב אליה, כי שמי חתום בו לעדות, אוריה, אותיות אור-י"ה. וכתוב, אוריהו, אותיות אור-יה"ו. חתום בו שמי, לעדות, שלא שימש בה מעולם.

ביאור הדברים. מה ענין השם י"ה שבאוריה, להעיד עליו, שלא נגע בבת שבע מעולם? במשל של נתן הנביא, כי מדמה את דוד לעשיר ואוריה לרש, ובת שבע לכבשת הרש, ואת הסי"א לה'לך. ואומר, שלרש אין כל, כי אם כבשה אחת קטנה. כי אוריה היה מג"ר בחיסרון של ו"ק, שכתוב אוריה וכתוב אוריהו. כי כתוב השם הזה אוריהו ביה"ו, י"ה ג"ר, וי"ק.

אבל כאן כתוב רק אוריה בלי ו', להורות שלא היה בו מו"ק כלום, אלא חכמה בחוסר חסדים. ולפיכך נבחן לרש בלי כל, כי האור דחסדים מרומז בכל. וכמ"ש, כי אם כבשה אחת קטנה, אשר קנה, ויחיקה, שהיא בת שבע שקנה אותה, ומורה בזה, שאינו מחלק נשמתו, אלא רק קנה אותה, בכדי להחיות אותה ולתקנה ברחמים, שזהו אשר קנה, ויחיקה. ואומר עוד, ותגדל עימו ועם בניו יחדיו. זה מורה, שהשפיע לה הגדלות שלו, כמו לבניו. דהיינו, בדרך שמפיתו תאכל ומכוסו תשתה ובחיקו תשכב. אמנם בל נטעה ונחשוב, כי גם קרב אליה. ע"כ מסיים, ותהי לו כבת, ולא לאישה.

הרי שהכתוב מעיד, שאוריה לא קרב אליה. אלא שהזוהר מפרש הטעם, למה לא קרב אליה, וע"כ אומר, כתוב אוריה וכתוב אוריהו, שחתום בו שמי, לעדות, שלא שימש בה מעולם. דהיינו,

זמן שהאדם מבין, שלא מחשבותיו מחשבותינו ולא דרכיו דרכינו, שאין מחשבה תופסת בה' כלל, לא במחשבותיו ולא בהנהגתו, הרי לא יצויר כלל אצלו, שיעלה על הדעת, איזה הרהור אחריו.

אלא בסיבת חטא, נמצא מלאך דומה מתאוה אליו, ומביא בו רוח שטות, לומר, שילוד אישה דומה לה' בדעת ובשכל. ואז כבר מוכשר לכל מיני הרהורים, ומושכו לגיהנום. הרי שכל כוחו הוא בשם דומה. וכמ"ש, מי כמוך בעל גבורות ומי דומה לך, מלך ממית ומחיה. שבכישלון, בדומה לך, נמצאת המיתה. ובהבנה, שאין דומה לו, נמצאים החיים.

ושנאמר, וכמה רבבות מלאכי חבלה הם עימו. ועומד על פתח הגיהנום. כי ההרהורים, שהוא מביא לאדם, הם כמה רבבות לאין קץ. וכל אלו הם על פתח של גיהנום. כלומר, הוא הפתח, שדרכו מושכים את האדם לגיהנום, אך אינו הגיהנום עצמו.

וכל אלו, ששמרו ברית הקדוש בעוה"ז, אין לו רשות להתקרב אליהם. כלומר, אע"פ שאינם נקיים לגמרי, ועוד יש בהם עשיה טו"ר, מ"מ, אם הם שומרי ברית הקודש, באופן שלא יבוא פעם לידי הרהור, אין למלאך דומ"ה רשות למושכו לגיהנום.

קלב) דוד המלך, בשעה שקרה לו אותו מעשה, פחד. באותה שעה עלה דומה לפני הקב"ה, ואמר לו, ריבונו של העולם, כתוב בתורה, ואיש אשר ינאף את אשת איש, מות יומת. וכתוב, ואל אשת עמיתך לא תיתן שכבתך. דוד, שחילל בריתו בערווה, מהו?

אמר לו הקב"ה, דוד צדיק הוא, וברית הקדוש על תיקונו עומד, כי גלוי לפני, שבת שבע מוכנה לו מיום שנברא העולם.

פירוש. אע"פ שלא חטא, כמ"ש, כל האומר, דוד חטא, אינו אלא טועה. מ"מ נפלה עליו יראה, כמו שהיה חוטא ממש, מטעם קטרוגו של דומה. כתוב בתורה, ואיש אשר ינאף את אשת איש, מות יומת. וכתוב, ואל אשת עמיתך לא תיתן שכבתך. הזוהר מביא ב' כתובים, אחד לעונש ואחד לאזהרה.

והשיב לו ה', שלא היה לדוד הרהור עבירה, כי בת שבע בת זוגו מבריאת העולם. וכיוון שכן, לא קלקל בריתו, וברית הקדוש על תיקונו עומד. וכאשר חשק, את שלו חשק. והטעם שלקח אותה אוריה מקודם לדוד, לקח אותה אוריה ברחמים, אע"פ שלא הייתה שלו, ויש להבין זה. שהרי זכר ונוקבא הם שני חצאי הגוף, וא"כ אם היא בחינת חצי גופו של דוד המלך, איך לקח אותה אוריה שאין לו שום שייכות עימה?

והענין הוא, כי בת שבע היא באמת נוקבא של

חלקם וכל חיותם. וע"כ תיכף מסתלקת הנשמה הקדושה, השם אלוה.

דוד היה ממלכות הממותקת במידת הרחמים. וע"כ היה צריך לשמירה יתירה, שלא יתגלה בו דין שבמלכות. וע"כ בזה שאמר, חי ה', כי בן מוות האיש העושה זאת. דן דין, שהמקלקל ברית לתת כבשת הקש לפני ההלך, שהוא הס"א, דינו במיתה, נתגלה בו עצמו דין לפני הס"א, מלאך דומה, ורצה, ע"כ להיאחז בנשמת דוד. כי ע"י דיבורים אלו, נתגלה כוח הדין הגנוז ונסתר בו.

וזה שאמר המלאך דומה, דבר אחד יש לי אצלו. כי הוא פתח פיו ואמר, חי ה', כי בן מוות האיש העושה זאת. והוא דן את עצמו למוות ע"י הדיבורים, שדן המקלקל ברית למיתה. נמצא דן את עצמו למוות, כי נגלה בזה הדין הנסתר שבנפשו. וע"כ כוח יש לי עליו, יש לי שליטה עליו, לינוק מנשמתו.

וזה שה' אמר לו, אין לך רשות להמיתו, כי הודה לפניי, ואמר, חטאתי לה', ואע"פ שלא חטא. ע"י הדיבורים שאמר, דן דין עצמו למוות, גילה דין לפני הס"א, כמו הפוגם בריתו. ורצה המלאך דומה, להיאחז בנשמתו ולמושכה לגיהנום. ואמר הקב"ה, שכבר התוודה ועשה תשובה על גילוי עריות, אע"פ שלא חטא כלל בזה. וע"כ מועילה לו תשובה זו על מה שדן עצמו למוות. וע"כ אין לך רשות להתקרב אצלו.

אבל במה שחטא בהריגת אוריה, כתבתי עליו עונש, וקיבל אותו. כלומר, אבל בחטא שהרג את אוריה בחרב בני עמון, הנה כבר קיבל עונשו ממני, ואין לך עסק בזה. כי אתה ממונה רק על גילוי עריות בלבד. מיד שב דומה למקומו, לפתח הגיהנום, במפח נפש.

קלז וע"י אמר דוד, לולי ה' עֲזָרְתָהּ לי, כמעט שָׁכַנָה דומה נפשי. לולי ה' עֲזָרְתָהּ לי, היינו, לולי שנעשה שומר ומשגיח עליי, כלפי המלאך דומה. כמעט, כשיעור חוט דק, שיש ביני ובין הצד האחר, כשיעור ההוא היה, שלא שָׁכַנָה דומה נפשי, עם המלאך דומה בגיהנום.

ביאור הדברים. דוד מלכות, שעליה כתוב, רגליה יורדות מוות. כי היא הסיוס דקדושה, שממנה מתקיימים הס"א והקליפות, כמ"ש, ומלכותו בכל מְשָׁלָה. אמנם כשהמלכות בתיקונה במדה"ר, אז נבחנת לבי נקודות, נקודת הדין מעצמה ונקודת הרחמים שקיבלה מבינה, והדין שבה גנוז ונסתר, ורק הרחמים שבה עומד בגילוי.

וע"י התיקון הזה אין לס"א מהארת המלכות אלא נר דקיק בלבד, שהוא רק בחינת שורש, מספיק לקיום הקליפות. אבל אין להם שום כוח של התפשטות. ושורש זה נקרא ג"כ בשם חוט דקיק, שפירושו שורש דק לחטאים. כמ"ש, בתחילה דומה לחוט של עכביש, ואח"כ נעשה

השם י"ה בלי ו', שזה מורה חוסר חסדים, ו'. וע"כ לא יכול להתקרב אליה, כי אין זיווג בלי אור דחסדים. ונמצא שם י"ה, החתום בשמה, מעיד עליו, שלא היה ראוי כלל להזדווג עימה.

קלד אמר לו, ריבונו של עולם, הנה זה מה שאמרתי. אם לפניך גלוי, שאוריה לא שכב עימה, לפניו מי גלוי. היה לו לחכות שלושה חודשים. ועוד, אם תאמר, שדוד ידע, שלא שכב עימה מעולם, למה שלח אותו דוד, וציווה אותו לשמש באשתו, שכתוב, רד לביתך ורחץ רגליך.

קלה אמר לו, ודאי לא ידע. אבל חיכה יותר משלושה חודשים, כי ארבעה חודשים היו. ב-15 בניסן העביר דוד כרוז בכל ישראל ללכת למלחמה. והיו עם יואב ב-7 בסיוון, והלכו והשחיתו ארץ בני עמון. וסיוון תמוז אב ואלול נתעכבו שם. וב-24 באלול היה מה שהיה בבת שבע. וביה"כ מחל לו הקב"ה אותו העוון. ויש אומרים, ב-7 באדר העביר הכרוז, ונתאספו ב-15 באייר, וב-15 באלול היה מה שהיה מבת שבע, וביה"כ התבשר כמ"ש, גם ה' העביר חטאתך, לא תמות ביד דומה.

כי דומה הוא הממונה על גילוי עריות. וחטא זה התכפר לו ביה"כ. ונמצא, שלא ימות ביד דומה. אמנם מיתתו הייתה מחמת החטא של אוריה, שהרגו בחרב בני עמון. כמ"ש, אשר עשה דרך את הישר בעיני ה', ולא סר מכל אשר ציווהו כל ימי חייו, רק בדבר אוריה החיתי. וע"כ נאמר, לא תמות ביד דומה, הממונה על גילוי עריות, רק בדבר אוריה החיתי.

קלו אמר דומה, ריבונו של עולם, דבר אחד יש לי אצלו. כי הוא פתח פיו ואמר, חי ה', כי בן מוות האיש העושה זאת. והוא דן את עצמו למוות. ע"כ כוח יש לי עליו להמיתו. אמר לו ה', אין לך רשות להמיתו, כי הודה לפניי, ואמר, חטאתי לה', ואע"פ שלא חטא. אבל במה שחטא בהריגת אוריה, כתבתי עליו עונש, וקיבל אותו. מיד שב דומה למקומו במפח נפש.

ביאור הדברים. מצוות המילה קשורה באות ברית, השם אלוה, שבה' דשם אלוה, מלכות, כלולות ב' נקודות, דין ורחמים. וכל תיקון הברית הוא, שכוח הדין יהיה גנוז ונסתר, והרחמים בגילוי. ואז שורה עליו השם אלוה. כי אע"פ שישנה שם גם המלכות, שעליה היה צ"א, הדין, שממנה יונקים כל החיצוניים, עכ"ז, כיוון שהיא נסתרת ונעלמה, ורק מידת הרחמים שמבינה בגילוי, אין כוח לחיצוניים להיאחז בה. וכל אלו ששמרו ברית הקדוש בעוה"ז, אין לו רשות להתקרב אליהם. אבל המקלקל הברית, נמצא מגלה דין שבמלכות, בה' דאלוה, ותיכף מתקרבים לה כל החיצוניים לינוק ממנה. כי היא

היראה. וע"כ נקראת, תשובה מיראה. וחוט דקיק זה, המוכרח להישאר, נקרא בשם שגגות. כי השוגג לפי עצמו, אינו חטא, אלא השגגות מביאות את האדם לעבירות במזיד. כי אין אדם חוטא במזיד, מטרם שנכשל מקודם באיזו שגגה. והנה כן הוא זה חוט דקיק, הנשאר במלכות. כי אע"פ שנשאר, אינו חטא. אמנם בסיבת הדין הנעלם הזה, אנו באים לידי זדונות. וע"כ נאמר, מתחילה כחוט השערה, כחוט דקיק, ואח"כ, אם אין משמרים הברית כראוי, נעשה כעבֹתות העגלה. כי מתגלה מדה"ד שבמלכות.

וזה שדומה יושב על פתח הגיהנום. שהוא כוח חוט דקיק, רק פתח, שעליו נאמר, שמתחילה הוא כחוט השערה. ולפיכך נקרא תשובתנו כמו שהתכפרו עוונותינו ונעשו לשגגות, כי נשאר החוט דקיק, שיש בידו להביאנו למזיד. וענין בחינה ב' של תשובה, שהיא מאהבה, שזדונות נעשים לזכויות.

ומשום זה צריך האדם להישמר, שלא יאמר דבר כדוד. דהיינו, שלא יאמר דבר, הגורמת לגלות מדה"ד שבמלכות, כמו שעשה דוד, משום שאינו יכול לומר למלאך דומה, כי שגגה הוא, כי אינו בטוח, שיוכל תיכף לחזור בתשובה, שיתכפר לו העוון לשגגה, כמו שהיה לדוד, שניצחו הקב"ה בדין.

כי דוד, שעשה הישר בעיני ה' כל ימי חייו, ולא היה לו שום חטא מימיו, זולת בדבר אוריה, ע"כ נעשה לו הקב"ה שומר ומשגיח שלו, ועוזרו תיכף לחזור בתשובה. ונעשה לו העוון כשגגה, כמ"ש, לולי ה' עֲזָרְתָה לִי, כמעט שִׁכְנָה דוּמָה נַפְשִׁי. אבל שאר בני אדם צריכים לפחד, שלא יוכלו לומר לפני המלאך, כי שגגה היא, ויפלו בידי דומה לגיהנום.

וחיבל את מעשה ידיך, בשר קודש, ברית קודש שפגם, ונמשך לגיהנום ע"י דומה. כי תיקון הברית קודש נקרא מעשה ידיו, כמ"ש, ומעשה ידיו כוֹנְנָהוּ. והנשמה הקדושה נקראת בשר קודש, כמ"ש, ומבשרי אֶחָזָה אֱלוֹהִים. שע"י גילוי הדין שבמלכות, מתקלקל תיקון הברית, והנשמה נמשכת לגיהנום ביד דומה.

ומשום זה, ומעשה ידיו מגיד הרקיע. משום זה, סובבות על כל המאמר דרב המנונא סבא, שהביא לפנינו. שאחר שמתבאר בו תיקון הברית בשכרו ובעונשו, ואשר משום זה נקרא תיקון הברית, מעשה ידיו, מבאר גמיה"ת לאותו יום, שהשמים, החתן, שנכנס לחופתו עם הכלה. ומשום זה בגמיה"ת, ומעשה ידיו מגיד הרקיע. כי אז יתגלה, שכל אלו התיקונים, אינם מעשה ידיו, אלא מעשה ידיו. וזה מגיד הרקיע, שעליו נעשה הזיווג הגדול רב פעלים מקבציאל. ומגיד, הוא גילוי המשכת השפע.

כעבֹתות העגלה. ומכונה בשם דק, על היות הדין סתר וגנוז בנקודת הרחמים.

אבל הפוגם בריתו, גורם שתתגלה נקודת הדין שבמלכות. ואז מתקרבות הקליפות אליה, ויונקות ממנה שפע מרובה, ומקבלות כוח להתפשטות גדולה. והאיש העושה זאת, מאבד בידיים את נשמתו. וכשזוכה ועושה תשובה, חוזר ומתקן את המלכות, בתיקון דמדה"ר, שע"כ נקרא בשם תשובה, שהיא אותיות תשוב ה', שמשיבה למקומה למדה"ר, וכוח הדין חוזר וגנוז בה בפנימיותה, בנר דקיק בלבד.

ולולי ה' עֲזָרְתָה לִי, שנעשה שומר ומשגיח עליי. דהיינו, שקיבל תשובתי, ודחה למלאך דומה למקומו. כי חזר והשיב המלכות למקומה, למדה"ר, ולא השאיר מדה"ד, אלא רק נר דקיק, כשיעור חוט דקיק, שיש בינו ובין הסי"א.

דהיינו, רק כאותו השיעור המועט, המוכרח להישאר בין המלכות לסי"א, כדי לתת לה קיום בהארה מועטת, הנקרא חוט דק, כשיעור ההוא היה, שלא שִׁכְנָה דוּמָה נַפְשִׁי. הנה זה השיעור, הציל אותי, שלא נפלתי ביד המלאך דומה. כלומר, כי לולא חזר כוח הדין שבמלכות, להיות כשיעור חוט דקיק, כבר שכנתי בידו של דומה.

קלח ומשום זה צריך האדם להישמר, שלא יאמר דבר כדוד, משום שאינו יכול לומר למלאך דומה, כי שגגה הוא. כמו שהיה לדוד, שניצחו הקב"ה בדין. כמ"ש, למה יקצוף אלוקים על קולך. היינו, על אותו הקול שאמר, וחיבל את מעשה ידיך. היינו, בשר קודש, ברית קודש, שפגם, ונמשך לגיהנום ע"י דומה.

ביאור הדברים. יש ב' בחינות של תשובה:

א. תשובה מיראה, שזדונות נעשים לו כשגגות.

ב. תשובה מאהבה, שזדונות נעשים לו כזכויות.

הביאור הוא, כי מטרם גמיה"ת, כל עוד מצריכים כוח הדין בעולם, כמ"ש, והאלקים עשה שייראו מלפניו, נמצאת המלכות מחויבת לקיים את הסי"א, עכ"פ בשיעור של נר דקיק, כדי שלא יתבטלו הקליפות והסי"א. וע"כ כל תיקונה של המלכות בבי' נקודות, רחמים ודין. אלא שהדין הוא גנוז ונסתר והרחמים בגילוי. כי ע"כ יש בה יראה בעצה"ד טוב ורע, זכה אדם הרי טוב, לא זכה הרי רע.

ונמצאת התשובה, שאנו עושים במשך 6000 שנה, אינה אלא תשובה מיראה, שזדונות נעשים לו כשגגות. כי ע"י התשובה, אנו מחזירים המלכות למדה"ר, והדין שבה נגנוז לשיעור נר דקיק וחוט דקיק. כי המלכות עדיין מוכרחה להישאר במידת

בני אדם ישיגו הכלים של הקבלה המתוקנים, על מנת להשפיע נחת רוח ליוצרם, בשיעור הכתוב, כל פעל ה' למענהו. כמו שנבראו מתחילתם. ואז יתגלה הזיווג הגדול דעתיק יומין, ואנו באים לידי תשובה מאהבה, וכל הזדונות יהפכו לזכויות, וכל הרעות לטובות גדולות.

ואז תתגלה השגחתו הפרטית בעולם כולו, שכולם יראו, כי הוא לבדו עשה ועושה ויעשה כל אלו המעשים והפעולות שמקודם לכן. כי עתה, אחר שכבר נהפכו הרע והעונש לטובות ולזכויות, תינתן האפשרות להשיג פועלם. כי כבר מתאימים הם למעשה ידיו. כי עתה ישבתו ויברכו אותו, על אלו הרעות והעונשים המדומים בשעתם.

וזהו עיקר הקוטב של המאמר. כי עד עתה היו גם התיקונים נחשבים למעשה ידיו. כי ע"כ קיבלנו עליהם שכר ועונש. אמנם בזיווג הגדול של גמיה"ת, יתגלה, שהן התיקונים והן העונשים, כולם הם רק מעשה ידיו. וכמ"ש, ומעשה ידיו מגיד הרקיע. כי הזיווג הגדול שעל הרקיע, יגיד, שהכל הוא מעשה ידיו, והוא לבדו עשה ועושה ויעשה לכל המעשים כולם.

קלט) ומשום זה, ומעשה ידיו מגיד הרקיע, אלו הם החברים, שהתחברו בכלה, המלכות, ע"י עסק התורה בליל שבועות. ובעלי אות ברית שלה, הנקראים מעשה ידיו. מגיד ורושם כל אחד. וברקיע החמה והלבנה והכוכבים והמזלות. והוא נקרא ספר הזיכרון, המגיד והרושם אותם, והכותב אותם, שיהיו בני ההיכל שלו, ושיעשה רצונם תמיד.

ביאור הדברים. יסוד דז"א, שבו נעשה הזיווג לגילוי כל הקומות ודרגות עליונות, שהן החמה והלבנה והכוכבים והמזלות, נקרא רקיע. כמ"ש, וייתן אותם אלקים ברקיע השמים, וכשכולם עומדים בו, אז הם שמחים זה עם זה. אז הלבנה מיעטה את עצמה מלפני השמש. ומאז, כל מה שהשמש לוקח, הוא רק להאיר אל הנוקבא, ולא בשביל עצמו, כמ"ש, להאיר על הארץ.

פירוש. כל המאורות העליונים ניתנו ברקיע השמים, ביסוד דז"א. וכולם עומדים בו. והוא מזדווג בשמחה עם הנוקבא, הנקראת ארץ, ונותן לה כל אלו המאורות, כמ"ש, להאיר על הארץ. ואז נבחן, שהמלכות קטנה מן השמש, ז"א. אבל בגמיה"ת יהיה אור הלבנה כאור החמה, ואור החמה יהיה שבעתיים באור שבעת הימים. שאז לא תהיה המלכות קטנה מז"א, אלא תגדל כמו הז"א בששת ימי בראשית. והז"א עצמו יעלה שבעתיים כששת ימי בראשית.

וזה יהיה בעת שכתוב, בילע המוות לנצח. ואז כתוב, ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד. כי הרקיע, ז"א, הויח, הנקרא שמש, ושמו הנוקבא,

ודע, שזה כל ההפרש, שיש בין עוה"ז שמלפני התיקון, אל גמיה"ת. כי מטרם גמיה"ת נקראת המלכות עצה"ד טוב ורע. כי המלכות היא הנהגת ה' שבעוה"ז. וכל עוד שהמקבלים לא באו לידי השלמה, שיוכלו לקבל שלמות הטבתו, שחשב עלינו במחשבת הבריאה, מוכרחה ההנהגה להיות בדרך טו"ר, ושכר ועונש. כי כלי קבלה שלנו, מלוכלכים עוד בקבלה עצמית, המצומצמת מאוד במידתה, וגם מפרידה אותנו מהבורא יתברך.

והטבה שלמה, בשיעור הגדול שחשב עלינו, איננה, אלא בהשפעה, שהיא תענוג בלי שום גבול וצמצום. משא"כ הקבלה לעצמו, הוא מוגבל ומצומצם מאוד, כי השביעה מכבה תיכף התענוג. וכמ"ש, כל פעל ה' למענהו, שכל הפעולות הנהגות בעולם, לא נבראו מתחילתן, אלא להשפיע נחת רוח אליו. ולפיכך נמצאים בני אדם משמשים בעסקי העולם, בהיפך גמור ממה שנבראו מתחילתם. שהרי הקב"ה אומר, כל העולם בשבילי נברא, כמ"ש, כל פעל ה' למענהו. וכן, כל הנקרא בשמי לכבודי בְּרָאתוּ.

ואנו אומרים ההיפך ממש מקצה אל הקצה. כי אנו אומרים, כל העולם אך בשבילנו נברא. ואנו רוצים לבלוע כל טוב העולם לבטננו, להנאותינו, ולכבודנו. ולפיכך, אין פלא, מה שאין אנו ראויים עוד לקבל הטבתו השלמה. וע"כ מוטעמת לנו השגחתו בטו"ר, בהנהגת שכר ועונש. כי זה תלוי בזה, ששכר ועונש מסובב מטו"ר. כי כיוון שאנו משתמשים בכלי הקבלה בהיפך ממה שנבראו, אנו מרגישים בהכרח בפעולות שבהנהגה רע בעדנו.

כי חוק הוא זה, שלא יוכל הנברא לקבל רע מאת ה' בגילוי, כי הוא פגם בכבוד ה', שהנברא ישיגו כפועל רעות, כי אין זה מתאים לפועל השלם. וע"כ, בעת שהאדם מרגיש רע, באותו שיעור שורה עליו כפירה על השגחת ה', ונעלם ממנו הפועל עליון. וזה העונש היותר גדול שבעולם.

הרי שהרגשת טו"ר בהשגחתו, מסבבת עימה הרגשת שכר ועונש. כי המתאמץ, שלא להיפרד מאמונת ה', אע"פ שטועם רע בהשגחה, יש לו שכר. ואם לא יעלה לו להתאמץ, יש לו עונש, כי נפרד מאמונת ה'. ונמצא, שאע"פ שה' לבדו עשה ועושה ויעשה לכל המעשים כולם, מ"מ נשאר זה נסתר ממרגישי טו"ר. כי בשעת הרע, ניתן כוח לס"א, להעלים השגחתו ואמונתו, ובאים לידי העונש הגדול דפרודא, ונעשים מלאים הרהורים של כפירה. וכשחוזרים בתשובה, נמצאים כנגד זה, שמקבלים שכר, ויכולים שוב להידבק בה'.

אמנם מכוח הנהגת שכר ועונש עצמה, הכין ה', שסוף כל סוף אנו זוכים על ידה לגמיה"ת. שכל

והיו לי, אמר ה' צבאות, ליום אשר אני עושה סגולה, וחמלתי עליהם, כאשר יחמול איש על בנו העובד אותו. והנך מוצא, שאומרים כל אחד לחברו, אותו הדבר שאמר, שווא עבוד אלקים ומה בצע, כי שמרנו משמרתו, נכתבים בספר הזיכרון לִרְאֵי ה' ולחושבי שמו. כי ה' יחמול עליהם, כאשר יחמול איש על בנו העובד אותו. דהיינו, רק ליום אשר אני עושה סגולה, שהוא יום גמה"ת.

כי מטרם גמה"ת, מטרם שהכשרנו את כלי הקבלה שלנו, לקבל רק ע"מ להשפיע נחת רוח ליוצרנו ולא לטובת עצמנו, נקראת המלכות בשם עצה"ד טוב ורע. כי המלכות היא הנהגת העולם לפי מעשה בני אדם. וכיוון שאין אנו מוכשרים לקבל כל העונג והטוב, שחשב ה' בעדנו במחשבת הבריאה, ע"כ מוכרחים לקבל הנהגת טו"ר מהמלכות, שהנהגה זו מכשירה אותנו סוף כל סוף לתקן כלי הקבלה שלנו ע"מ להשפיע, ולזכות לעונג ולטוב שחשב בעדנו.

כי הרגשתו טו"ר מסבבת ג"כ שכר ועונש. כי הרגשת הרע גורמת פירוד מאמונת ה'. ונמצא, שאם האדם מתאמץ בעת הרגשתו הרעה, שלא לפגום אמונתו מחמת זה, ויוכל לשמור התורה והמצוות בשלמות, הרי הוא מקבל שכר. ואם חלילה אינו עומד בניסיון ומקבל פירוד, הוא מתמלא בהרהורים רעים.

ונודע, כי על הרהורים אלו, שהקב"ה מעניש עליהם כמו על מעשה, שע"ז כתוב, למען תפוש את בית ישראל בליבם. גם נודע, שצדקת הצדיק לא תצילנו ביום פשעו. אכן זה רק בתוהה על הראשונות. אמנם לפעמים מתגברים הרהורים על האדם, עד שתוהה על ריבוי המע"ט שעשה, ואומר, מה בצע, כי שמרנו משמרתו, וכי הלכנו קדורנית מפני ה' צבאות. כי אז נעשה רשע גמור, שהרי הוא תוהה על הראשונות. והוא מאבד כל המע"ט שעשה בהרהור רע זה. כמ"ש, צדקת הצדיק לא תצילנו ביום פשעו. ועכ"ז מועילה תשובה. אבל אז נחשב כמתחיל לעבוד ה' מחדש, כקטן שנולד, שכל צדקתו מימים שעברו, חלפה ואינה.

והנה, הנהגת טו"ר, גורמת לנו הרבה פעמים עליות וירידות. כל אחד לפי מה שהוא. ותדע, שכל עלייה נחשבת משום זה ליום בפני עצמו. כי מסיבת הירידה הגדולה, שהייתה לו בינתיים, בהיותו תוהה על הראשונות, נמצא בעת עלייה, כקטן שנולד. הרי שבכל עלייה, הוא כמתחיל מחדש לעבוד את ה'. וע"כ נחשבת כל עלייה ליום מיוחד. ועד"ז כל ירידה נחשבת ללילה מיוחד.

כמ"ש, יום ליום יביע אומר. יום קדוש מאלו ימים העליונים של המלך. דהיינו, בכל עלייה, שהייתה לאדם, שנתדבק אז בימים העליונים של

המקבלת ממנו, הלבנה. וב-6000 שנה המקבלים מ-6 ימי בראשית, לא נגלה להם כי הוא ושמו אחד. כי הלבנה קטנה מהשמש, ז"א, הויה. קטנות המלכות מתוקנת בעשיה כי יש בה טו"ר, שכר ועונש. ויש הבדל גדול בין הוא אל שמו. כי בשמו, המלכות, באים הזיווגים בזה אחר זה, זמנים בחיבור וזמנים בפירוד.

אבל בגמה"ת, שבילע המוות לנצח, הנה אז יהיה הויה אחד ושמו אחד. כי שמו, הנוקבא, תשוב כאור הז"א ממש, כולו טוב בלי רע כלל. ותתגלה בה השגחה פרטית. וכמ"ש, והיה אור הלבנה כאור החמה.

וע"כ בעת ההיא, תקרא הנוקבא בשם ספר זיכרון. כי המלכות נקראת ספר, בהיות כל מעשי בני העולם נרשמים בה. ויסוד דז"א נקרא זיכרון, כי הוא זוכר מעשי עולם וחוקר כל יצורי קדם, שממנו מושפעים כולם. וב-6000 שנה, מטרם גמה"ת, הרי ספר לבד וזיכרון לבד, לעיתים בחיבור ולעיתים בפירוד. אבל בגמה"ת, שתי מדרגות אלו נעשות אחת, כמ"ש, הויה אחד ושמו אחד. ואז נקראת המלכות עצמה ספר זיכרון. כי הם אחד ממש, שהרי אור הלבנה נעשה כאור החמה.

הרקיע הוא, שבו החמה והלבנה והכוכבים והמזלות. דהיינו, יסוד הז"א, שבו יוצאים כל המאורות שבעולם, ובו קיימים. והוא המשפיע אותם אל המלכות, בעת שהיא קטנה ממנו, ואינה עוד בבחינת ה' אחד ושמו אחד. והוא נקרא ספר זיכרון. והוא עצמו יהיה ג"כ בחינת המלכות של גמה"ת, שתהיה נקראת משום זה ספר זיכרון. כי אז תקבל המלכות כל בחינת הז"א. וזה הרקיע, הנקרא זיכרון, ייקרא אז ספר זיכרון, בחינת מלכות עצמה, הנקראת ספר, והזיכרון, שהוא הרקיע, יהיה עימה אחד ממש, כמ"ש, ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד.

קמ) יום ליום יביע אומר ולילה ללילה יחוה דעת. פירושו. יום קדוש, מאלו ימים העליונים של המלך, מספירות דז"א, הנקראות ימים, משבחים את החברים, שעסקו בתורה בליל שבועות, ואומרים כל אחד לחברו, אותו הדבר שאמר. וזה יום ליום יביע אותו אומר, ומשבח אותו. ולילה ללילה, היינו כל מדרגה השולטת בלילה, הספירות של המלכות, משבחים זה לזה, אותה הדעת, שכל אחד מקבל מחברו. וברוב שלמות הם נעשו להם חברים ואוהבים.

ביאור הדברים. אחר שביאר, שמעשה ידיו מגיד הרקיע, הוא ספר הזיכרון, מבאר הכתוב, אמרתם שווא עבוד אלקים, ומה בצע, כי שמרנו משמרתו, וכי הלכנו קדורנית מפני ה' צבאות. אז נדברו יִרְאֵי ה' איש אל רעהו, ויקשב ה' וישמע, וייכתב ספר זיכרון לפניו, לִרְאֵי ה' ולחושבי שמו.

ונעשו לבית קיבול אחד, לדעת הגדולה הממלאת כל הארץ דעה את ה', נמצא, שכל לילה בפני עצמו היה נשאר בחשכה, אם לא היה בא עתה בקיבוץ אחד עם כל הלילות. כי כל לילה מקבל חלקו בדעת, רק מתוך החיבור עם שאר הלילות. וע"כ כל לילה נבחן כי יחוה דעת לחברו. כי לא היה מוכשר להדעת, אלא בצירוף עם חברו.

וכל מדרגה השולטת בלילה, כלומר, כל לילה, שנשלם עתה להיות בית קיבול לדעת ה', משבחים זה לזה. נמצא שכל אחד משבח לחברו, משום אותה הדעת שכל אחד מקבל מחברו, שחלק הדעת שקיבל כל אחד הוא מחברו, ע"י החיבור עם חברו הלילה. כי לא היה מקבלו, אם לא בצירוף עם חברו. כי רק כולם יחד בקיבוץ, נעשו ראויים לקבל הדעת הגדולה הזו. וע"כ נאמר, וברוב שלמות הם נעשו להם חברים ואוהבים, שבשלמות הגדולה שקיבלו יחד, נעשו כל הלילות לרעים אוהבים זה לזה.

קמא אין אומר ואין דברים. היינו, אומר, ודברים משאר דברי העולם, שאינם נשמעים לפני המלך הקדוש, ואינו רוצה לשמוע אותם. אבל אלו הדברים בכל הארץ יצא קוום. היינו, שאלו הדברים עושים קו מדְרְי מעלה ומדְרְי מטה. מאלו הדברים נעשים רקיעים, ומאלו הדברים, מאותה התשבחה, נעשה ארץ. ואם תאמר, שאותם הדברים משוטטים בעולם במקום אחד. אומר הכתוב, ובקצה תבל מיליהם.

ביאור הדברים. כי עד כאן דיברנו מהעונשים והייסורים הנוראים ביותר, הפירוד מאמונת ה'. והזוהר אומר, כי גם העונשים והייסורים משאר דברי העולם, מעבירות פרטיות, ומייסורי גיהנום, והייסורים הגופניים, וכדומה, הממלאים כל העוה"ז, הנה גם הם מתקבצים ונכללים בזיווג הגדול הזה, כמ"ש, והיה כאשר שָׁשׁ ה' עליכם, להיטיב אתכם ולהרבות אתכם, כן יִשֵּׁשׁ ה' עליכם, להאביד אתכם ולהשמיד אתכם.

כי כולם מתקבצים ונעשים לאור גדול, ונהפכים לששון ולחדווה רבה. ושנאמר, אין אומר ואין דברים משאר דברי העולם, שהם כל ייסורי העוה"ז, שאינם נשמעים לפני המלך הקדוש, בהיפכם לששון ולחדווה. ואינו רוצה לשמוע אותם, שלא יתאוה לשמוע אותם, כי מתוך ההיפוך שלהם לששון ולחדווה, הרי המלך הקדוש יחזור אחריהם, ויתאוה לשמוע אותם.

כלומר, שזכר כל צער וכאב מהימים שעברו, יגרום עתה בגמה"ת חדווה ועונג רב. כמ"ש, בימים ההם ובעת ההיא יבוקש את עוון ישראל ואיננו. כי בעת שיהפכו לזכויות, יעלו כל כך נחת רוח, עד שיבוקשו העוונות מימים שעברו, בכדי להתבדח עליהם, ולא ימצאו. כלומר, שידמה לנו,

הקב"ה, משבחים את החברים ואומרים כל אחד לחברו, אותו הדבר שאמר. כי ע"י הזיווג הגדול שבגמה"ת, יזכו לתשובה מאהבה, כי יגמרו תיקון כלי הקבלה, שיהיו רק ע"מ להשפיע נחת רוח לה', ויתגלה לנו בזיווג הזה כל הטוב והעונג הגדול של מחשבת הבריאה.

ואז נראה בעליל, כי כל אלו העונשים, שהיו בימי הירידה, עד שבאנו להרהורים לתהות על הראשונות, הם היו המטהרים אותנו, וגורמים ישרים לכל האושר והטוב, שהגיע לנו בעת גמה"ת. כי לולא אותם העונשים הנוראים, לא באנו לעולם לעונג ולטוב הזה. ואז הזדונות האלו נמצאים נהפכים לזכויות ממש.

ויום ליום יביע אומר. שכל עלייה ועלייה שמטרם גמה"ת, היא יום אחד מאלו ימים העליונים של המלך, משבחים את החברים. ונמצא עתה, שהוא חוזר ומתגלה בכל הדרת שלמותו, השייכת לאותו יום, ומשבח לחברים המחזיקים את התורה, עם אותו דבר שאמר כל אחד לחברים, שהוא שְׁווא עבוד אלקים, ומה בצע, כי שמרנו משמרתו, שהביאם אז לעונשים גדולים.

כי עתה נהפכו לזכויות, שהרי כל שלמותו ואושרו של אותו יום, לא היו יכולים להתגלות עתה, באותו פאר והדר, לולא העונשים ההם. וע"כ נחשבו דוברי המילים ההן, לִרְאֵי ה' ולחושבי שמו, כמו מע"ט אמיתיים. וע"כ נאמר גם עליהם, וְחִמְלְתִי עליהם כאשר יחמול איש על בנו העובד אותו.

ושנאמר, יום ליום יביע אותו אומר, ומשבח אותו. כי כל הלילות האלו, שהם הירידות, הייסורים והעונשים, שהפסיקו דבקות ה', עד שנעשו ימים מרובים בזה אחר זה, הנה עתה, אחר שגם הלילות והחושך שבינתיים נעשו גם הם לזכויות ולמע"ט, ולילה כיום יאיר וחשכה כאורה, שוב אין הפסקות בינתיים, ונמצאים מתחברים כל 6000 שנה ליום אחד גדול בלבד.

ונמצאות כל הזיווגים, שיצאו בזה אחר זה, וגילו עליות ומדרגות נפרדות, כל אחת מחברתה, התקבצו עתה לקומת זיווג אחד רם ונישא, המאיר מסוף העולם עד סופו. וכתוב, יום ליום יביע אומר. כי המילה שהפסיקה בין יום ליום, נעשית עתה לשבח גדול, ומשבח אותו, כי נעשה לזכות. וע"כ נעשו כולם יום אחד לה'.

ושנאמר, ולילה ללילה, היינו כל מדרגה השולטת בלילה, משבחים זה לזה, אותה הדעת, שכל אחד מקבל מחברו. כי כל אלו המילים והייסורים, הנקראים לילות, שבסיבתם נעשו המדרגות אחת אחת, בזה אחר זה, הנה עתה, אחר שגם הם כיום יאירו, משום שהתקבצו כולם

הנשמות, כולן הנמצאות בגן העדן העליון. ומאירה מדְרֵי מטה, שהם כל הנשמות, אחר עברן בפועל בהתלבשות הגוף בעוה"ז, ובאו לגמה"ת. כלומר, שאותם ב' הקומות מאירות בגמה"ת יחד. ואז מתגלה ייחודו, ה' אחד ושמו אחד.

והנה משמיענו לבל נטעה לחשוב, שעמוד אור זה המאיר בגן עדן העליון, נמשך ומאיר בגמה"ת בעוה"ז. לזה אומר שאינו כן. אלא מאלו הדברים נעשים רקיעים, כי קומה זו יוצאת על היסוד דז"א, הנקרא רקיע. ולפיכך יש עדיין ההבחן הזה שבכל הזיווגים. אשר הקומה יוצאת תחילה מהרקיע ולמעלה, ואח"כ היא מאירה אל המקבלים מרקיע ולמטה. אשר הקומה היוצאת מרקיע ולמעלה, נקראת שמים. והקומה המקובלת מרקיע ולמטה נקראת ארץ.

ושנאמר, שבעת שקו האור מתייחד מדְרֵי מעלה ומדְרֵי מטה, נשאר עוד ההבחן מגן עדן העליון אל דְרֵי העוה"ז. כי קומת הזיווג, היוצאת מהרקיע ולמעלה, מקבלים דְרֵי גן עדן העליון. כי מאלו הדברים נעשים רקיעים, דהיינו, שמים חדשים לדְרֵי מעלה. ורק הזוהר הנמשך מהרקיע ולמטה, הוא המקובל לדְרֵי מטה. ונקרא ארץ חדשה. וזה שמסיים מאותה התשבחה, כלומר, שדְרֵי מטה משיגים רק תשבחה והזוהר, הנמשך משמים לארץ.

ואם תאמר, שאותם הדברים במקום אחד, מאחר שנתבאר שהזיווג נעשה כדרך כל הזיווגים, שמהרקיע ולמעלה נמשך אל מהרקיע ולמטה, א"כ אפשר לטעות, ולומר, שהוא רק קו דק, העולה במקום אחד, כמ"ש במעשה בראשית, יקוו המים אל מקום אחד. דהיינו, רק לפנימיות העולמות, המגיע רק לישראל בלבד, ולא לחיצוניות העולמות. ואומר, שאינו כן, אלא משוטטים בעולם. שהאור משוטט וממלא את העולם, מסוף העולם עד סופו. כמ"ש, בקצה תבל מיליהם. כלומר, אפילו לחיצוניות העולמות, שמגיע גם לאוה"ע, כמ"ש, ומלאה הארץ דעה את ה'.

קמב וכיוון, שנעשו מהם רקיעים, מי שורה בהם. חזר ואמר, לְשִׁמְשׁ שָׁם אוהל בהם. אותו השמש הקדוש, ז"א, שם מדורו ומשכנו בהם, ומתעטר בהם. מאחר שאומר, שעמוד האור יוצא מהרקיע ולמעלה, ומהרקיע ולמטה לא נמשך רק תשבחה מהם, א"כ יש לשאול, מי משתמש באותו עמוד האור. מי שורה בהם? ומשיב כי ז"א, שְׁמֶשׁ, המתעטר ושם משכנו בעמוד האור הזה. כי הוא מתעטר בעמוד הזה, כמו תחת חופה, כי אוהל פירשו חופה ממעל לו. לשמש שם אוהל בהם.

קמג כיוון שז"א שורה באותם הרקיעים, ומתעטר בהם, הוא כחתן יוצא מחופתו, שמח ורץ ברקיעים אלו, ויוצא מהם, ונכנס ורץ לתוך מגדל

כי אינם נמצאים עוד בצורתם האמיתית, כמו שהיו בימים שעברו. ושנאמר, ואינו רוצה לשמוע אותם. דהיינו, שאין אומר ואין דיבור, שלא יחזור עליהם ברצון וחשק גדול לשמוע אותם, מפאת היותם עתה כולם לאורות קדושים ונאמנים.

והנה הקומה הגדולה הזו, העולה בזיווג הגדול מכל הנשמות ומכל המעשים, הטובים והרעים יחדיו שבגמה"ת, נבחנת כמו קו ועמוד אור, המאיר מסוף העולם ועד סופו. שהוא הייחוד הגדול, כמ"ש, יהיה ה' אחד ושמו אחד. ושנאמר, אלו הדברים, היינו דברי העולם, בכל הארץ יצא קוים. כי הקומה, היוצאת על אלו הדברים, שהם כל מיני ייסורים ועונשים, מאירה מסוף העולם ועד סופו. דהיינו, בכל הארץ.

ושנאמר, מדְרֵי מעלה ומדְרֵי מטה. הוא עניין מאוד נשגב, ואתאמץ לבארו לפי האפשרות. כי יש לדעת, שאין סדר הזמנים בנצח כמו בעוה"ז. ונמצא, שבעת שחשב ה' לברוא העולם, הרי כבר נבראו אצלו כל הנשמות עם כל התנהגותן, עד הגמר בכל השלמות הנרצה מהן, כדי לקבל כל העונג והטוב, שחשב עליהן ליהנות אותן. כי אצלו, היהיה משמש כמו ההווה, ואין עתיד ועבר נוהגים בו.

ובזה תבין מה שכתוב, הראה הקב"ה לאדה"ר דור דור ודורשיו, וכן למשה. שלכאורה תמוה, כיוון שעוד לא נבראו, איך הראה אותם? אלא כמ"ש, שכל הנשמות וכל התנהגותן עד לגמה"ת, כבר יצאו לפניו במציאות. והן נמצאות כולן בגן העדן העליון. ומשם הן יורדות ובאות בהתלבשות הגופים בעוה"ז, כל אחת ואחת בשעתה. ומשם הראה הקב"ה אותן לאדה"ר, ולמשה, ולכל הכדאים לזה. והוא עניין ארוך ולא כל מוח יכול לסבול זה.

וע"כ נאמר בזוהר, כמו שהם מתייחדים למעלה באחד, אף היא מתייחדת למטה באחד. כי קומת הזיווג הגדול שבגמה"ת, כמ"ש, יהיה ה' אחד ושמו אחד, הנה כבר יצאה למעלה קומה זו מכל הנשמות ומכל מעשים שבעולם, שיבראו עד גמה"ת, מבחינת נצחיותו, שכל העתיד משמש לו כהווה. ונמצא, עמוד האור הזה, המאיר מסוף העולם ועד סופו, שיאיר בגמה"ת, כבר עומד בגן העדן העליון ומאיר לפניו, כמו שיתגלה לנו בגמה"ת.

ונאמר, אחד כנגד אחד, כי הקב"ה אחד. כי לעת גמה"ת יאירו ב' הקומות אחד כנגד אחד. ואז יהיה ה' אחד ושמו אחד. ושנאמר, שאלו הדברים עושים קו מדְרֵי מעלה ומדְרֵי מטה. קו, המאיר מדְרֵי מעלה ומדְרֵי מטה, אחד כנגד אחד. כי אותה הקומה מאירה מדְרֵי מעלה, שהם

ונאמר, מחמתו, שמתחמם ושב אליהם, בשעה שהם בתשובה שלמה. כלומר, שאין גילוי האמור נעשה ברגע אחד. כי תקופת השמש הולכת ומאירה, עד שיתחמם בשיעור מספיק לתשובה שלמה, שהרשעים נידונים בו וצדיקים מתרפאים ממנו. ואז זוכים לגילוי הגדול האמור.

קמה שש פעמים כתוב כאן הויה. שישה פסוקים הם מהפסוק השמים מספרים, עד, תורת ה' תמימה. ועל סוד זה כתוב, בראשית, שבו שש אותיות. ברא אלקים את השמים ואת הארץ, הן שש מילים. המקראות האחרים, שמהפסוק תורת ה' תמימה, עד, הנחמדים מזהב, הם רק כנגד שש פעמים הויה, שכתוב בהם. אבל שישה הכתובים עצמם אינם נדרשים. ששת המקראות, שמהפסוק השמים מספרים, עד, תורת ה' תמימה, הם בשביל שש אותיות שבמילה בראשית. ששת השמות, הם בשביל שש המילים שכאן, שהם, ברא אלקים את השמים ואת הארץ.

ביאור הדברים. כל המדרגה, הנגלית בעולמות, תחילה באה באותיות, שאז עדיין לא נודעת. ואח"כ באה בצירופי תיבות. ואז נודעת המדרגה, מה שיש בה, ב-רי"ו (216) אותיות וע"ב (72) תיבות. ושנאמר, שש אותיות שבמילת בראשית, שכבר כוללות כל מציאות שמים וארץ, בשש אותיות שבהם. אלא עוד לא נודעו, כי ע"כ מרומזות רק באותיות בלי שום צירופי מילים.

ואח"כ יש שש מילים: ברא, אלקים, את, השמים, ואת, הארץ. וכאן באה לכלל גילוי, מה שכלול במילת בראשית. כי הם השמים והארץ ומלואם. ועד"ז יש להבין את השישה פסוקים, שמהפסוק השמים מספרים, עד, תורת ה' תמימה, שעדיין תחילת הגילוי של גמה"ת, שעוד באותיות, ע"ד שישה אותיות שבמילה בראשית. והגילוי הגמור של גמה"ת מתחיל מתורת ה' תמימה ולהלן, ששם שישה שמות, שכל שם מורה על השגה, להורות, שרק אחר התשובה השלמה, כמ"ש, ואין נסתר מחמתו, אז מתגלים כל צירופי המילים, שהיו בזיווג הגדול בגמה"ת, בשישה שמות.

ונאמר, שעל סוד זה כתוב בראשית, שבו שש אותיות. ברא אלקים את השמים ואת הארץ, הן שש מילים. על שישה פסוקים ושישה שמות, כתוב בתורה שש אותיות בבראשית, ששם שמים וארץ נעלמים. ובשש מילים באו לידי גילוי: ברא, אלקים, את, השמים, ואת, הארץ. כן השישה פסוקים, מהשמים מספרים, עד, תורת ה' תמימה, עוד לא נגלה הזיווג הגדול דגמה"ת על בוריו. אלא אחר הכתוב, אין נסתר מחמתו, נגלו שישה שמות, אשר בשישה שמות אלו, בא כל הגילוי הגדול של גמה"ת על בוריו ושלמותו.

ושנאמר, המקראות האחרים, הם רק כנגד שש פעמים שמות הויה. כי הפסוקים הכתובים אחרי,

אחר אחד, במקום אחר. מקצה השמים מוצאו, מעולם העליון יוצא ובא לקצה השמים למעלה, בינה. תקופתו, הוא קצה השמים למטה, מלכות, תקופת השנה, הסובבת לכל הסיומים, ונקשרה מן השמים עד הרקיע הזה.

פירוש. רומז כאן לסוד גדול ונורא, על יציאת החמה מנרתיקה, מחופתה, כי אחר שנעשה הזיווג הגדול באותם הרקיעים, בחופה, הוא יוצא מאותם הרקיעים למגדל אחר אחד, במקום אחר, במלכות, הנקראת מגדל עוז שם ה'. כי אז עולה המלכות למעלה, ומתייחדת עימו בסוד של אחד.

סיום המלכות נקרא תקופת השנה. ומטרם התיקון היו נאחזות שם הקליפות, הנקראות קץ הימים. ועתה, אחר גמה"ת, צריכים עוד לתקן הבחינה הזאת במיוחד. וזה נעשה ע"י יציאת החמה מנרתיקה, כמ"ש, והוא כחתן יוצא מחופתו, ומאיר ובא במגדל אחד, שהוא המלכות. ואז ישיש כגיבור לרוץ אורח. כי הוא רץ באותו מגדל ותקופתו על קצותם. כי הוא מאיר מקצה השמים למעלה עד כל הסיומים שבמלכות, כדי לתקן זו תקופת השנה של קצה השמים למטה. וע"כ נאמר, הסובבת לכל הסיומים. סיומים, כי תיקון זה גומר לתקן כל הסיומים, שיש במלכות. ובזה נקשרה מן השמים עד הרקיע הזה. כלומר, שהמלכות מקבלת הארת קצה השמים מלמעלה עד הרקיע הזה של ז"א.

קמד ואין נסתר מחמתו, מאותה תקופת השנה, ומתקופת השמש, הסובב בכל צד. ואין נסתר, פירושו, שאין מי מכל המדרגות העליונות, שתיסתר ממנו, שהיו כולן סובבות ובאות אליו, וכל אחת אין מי שתיסתר ממנו. מחמתו, פירושו, שמתחמם ושב אליהם, אל החברים, בשעה שהם בתשובה שלמה. כל השבח הזה, וכל הערך הזה, בשביל התורה שעסקו. כמ"ש, תורת ה' תמימה.

כי לאחר הזיווג הגדול, נעשה כיסוי והעלם לכל האורות עליונים. וע"כ צריכים לזיווג החדש הזה, במגדל אחד כמ"ש, ותקופתו על קצותם, שחוזר ומגלה כל האורות עליונים שנסתרו בסיבת ביטול הב"ן, מטרם עלייתו לס"ג. ונאמר, ואין נסתר מחמתו, מאותה תקופה, ומתקופת השמש, הסובב בכל צד. כי הזיווג הזה של תקופת השמש עם תקופת השנה, מתקן את הסיומים דמלכות מכל צד, מכל הבחינות, עד שהוא מספיק לתיקון השלם, שיעלה הב"ן וישוב להיות ס"ג, שהוא תיקון שלם מכל הבחינות, אשר אחר זה, ואין נסתר, שאין מי מכל המדרגות העליונות, שתיסתר ממנו, כי כל המדרגות והאורות העליונים חוזרים להתגלות בתכלית הגילוי, שהיו כולן סובבות ובאות אליו. וכל אחת ואחת אין מי שתיסתר ממנו, כי כל המדרגות והאורות העליונים חוזרים ובאים לו לאט לאט, עד שאין דבר נעלם ממנו.

חמש באמה. והכל הוא סוד אחד. המצרי הזה, הוא אותו הנודע, שעליו כתוב, גדול מאוד בארץ מצרים בעיני עבדי. כי הוא גדול ויקר, כמו שגילה הזקן ההוא.

פירוש. המקרא הזה, שביארו רב המנונא סבא, והוא הכה את איש מצרי איש מראָה, מתבאר במדרגה אחרת, ע"פ הלשון שבדברי הימים. והוא הכה את האיש המצרי, והכל הוא סוד אחד. ב' הכתובים הם סוד אחד. כי כתוב, והוא הכה את איש מצרי איש מראה. וכתוב, והוא הכה את האיש המצרי, איש מידה חמש באמה. ושניהם סוד אחד, וקראו על משה בשינוי הלשון.

קמח המקרא הזה נשנה בישיבה העליונה. איש מידה, הכל אחד. איש מראה ואיש מידה, הכל אחד. משום שהוא שבת ותחום שבת. שכתוב, ומדותם מחוץ לעיר. וכתוב, לא תעשו עוול במשפט במידה. וע"כ, איש מידה הוא. והוא ממש איש מידה, אורכו הוא מסוף העולם ועד סוף העולם. כן היה אדה"ר. ואם תאמר, הרי כתוב, חמש באמה. חמש באמה אלו, מסוף העולם עד סוף העולם היו.

פירוש. הוא ישיבה דקב"ה, שעל בני ישיבה זו אמר רבי שמעון, ראיתי בני עלייה והם מועטים. ויש ישיבה של מטה, והוא ישיבה דמט"ט. ואומר, שהמקרא הזה, שביארו הסבא, תבאר בישיבה העליונה. והנה איש מראה הוא המדרגה דמשה, שעליו נאמר, ולא קם עוד נביא בישראל כמשה. כמ"ש, ומראה ולא בחידות. ואיש מידה, נקרא ג"כ על סוד המראה. אלא במידה של אותו מראה. כי המידה של אותו מראה, הוא מסוף העולם עד סופו.

ומראה ומידה דומים לשבת ותחום שבת. שתחום שבת הוא קצה המידה של שבת. אלא ב-6000 שנה, מידת תחום השבת מצומצמת רק על 2000 אמה. ואחר גמה"ת, יהיה תחום שבת מסוף העולם עד סופו. כמ"ש, והיה ה' למלך על כל הארץ. ונאמר, איש מראה ואיש מידה, הכל אחד. משום שהוא שבת ותחום שבת. שכתוב, ומדותם מחוץ לעיר. וכתוב, לא תעשו עוול במשפט במידה. הרי שעניין מידה הוא קצה הגבול של הדבר. כן איש מידה מורה על קצה הגבול של שבת לאחר גמה"ת, שהוא מסוף העולם ועד סופו.

ושנאמר, והוא ממש איש מידה. איש מידה פירושו בעלה של אותה מידה ממש, שאין המידה שולטת עליו, אלא הוא השולט על המידה, ועושה אותה ע"פ חשקו וחפצו. וזה היה אדה"ר מקודם שחטא בעצה"ד, שהיה אורכו מסוף העולם עד סופו. ומאיר מסוף העולם עד סופו, כמידת תחום השבת שלאחר גמה"ת. חמש באמה אלו, מסוף העולם עד סוף העולם היו. כי אלו חמש באמה

ואין נסתר מחמתו, עד סוף המזמור, רומזים כנגד השישה שמות שכתוב בהם. ונמצא, אשר ששת המקראות, הם בשביל שש אותיות שכאן. וששת השמות, הם בשביל שש המילים שכאן.

כלומר, ששישה פסוקים, מהפסוק השמים מספרים, עד, תורת ה' תמימה, הם כמו שש אותיות של בראשית, שאינן מגולות בשלמות. ושישה שמות שבכתובים, מתורת ה' תמימה, עד הסוף, הם כמו שש מילים, ברא אלקים את השמים ואת הארץ, שכאן באו על שלמותם. ובא להשמיענו, שבשישה פסוקים עוד לא נודעת מדרגתם, והם כמו שש אותיות של בראשית. אלא אחר ששת המקראות, המקראות האחרים, שבהם שישה שמות, אז באו לגילוי הנרצה.

קמו בעוד שהיו יושבים, נכנסו רבי אלעזר בנו ורבי אבא. אמר להם, ודאי פני השכינה באו, וע"כ קראתי אתכם פניא"ל, שהוא אותיות פני אל. כי ראיתם פני השכינה פב"פ. ועתה, שאתם יודעים, וגילה לכם המקרא של בניהו בן יהוידע, ודאי שהוא דבר של עתיקא קדישא, הכתר. וכן המקרא שלאחריו, והוא הכה את האיש המצרי. ואותו הסתום מכל, אמרו, שהוא עתיקא קדישא.

פירוש. סובב על העניין דטעין חמרי [של מולך החמורים], שגילה נשמת בניהו בן יהוידע, שקרא רבי שמעון להם משום זה בשם פניאל. שנשמת בניהו בן יהוידע קומה העתידה להיגלות בגמה"ת. וע"כ קרה גם להם כיסוי והעלם לכל האורות עליונים, כמ"ש כאן, בזיווג של תקופת השמש בתקופת השנה, עד שאז זכו שוב לכל האורות.

וזה שרבי שמעון גילה להם המקרא של בניהו בן יהוידע. כי רמז להם, שהם כבר זכו לששת המקראות של השמים מספרים. והם כבר בשישה שמות שבפסוקים האחרים. כי בזמן שהשיגו נשמת בניהו בן יהוידע, ע"י אותו מולך החמורים, עוד לא הייתה השגתם נודעת, כי היו אז בשישה מקראות. כי ע"כ עבר עליהם אותה דרך של ניסים ואותות.

אבל עתה נודעת להם נשמת בניהו בגילוי. ושנאמר, ועתה, שאתם יודעים, שהוא דבר של עתיקא קדישא. וכן המקרא שלאחריו. כי נשמת בניהו בן יהוידע היא מילה דעתיקא, דהיינו הזיווג הגדול דעתיק יומין, שזה היו יודעים גם אז. אבל עתה נודע לכם, כי גם המקרא שלאחריו, שהוא הכה את שְׁנֵי אַרְיָאֵל מואב, והוא הכה את האיש המצרי. שכל אלו מקראות הם ג"כ מילה דעתיקא. ואותו הסתום מכל, אמרו, דהיינו עתיק יומין, שהוא סתום מכל.

קמז והמקרא הזה, והוא הכה את האיש המצרי, מתבאר במקום אחר, דהיינו במדרגה אחרת. והוא הכה את האיש המצרי, איש מידה

ונאמר, שהמטה ההוא, היה מאיר בו השם החקוק בכל הצדדים, בהארת החכמים, שהיו חוקקים את השם המפורש ב-42 בחינות. כי השם המפורש, שהיה חקוק במטה, היה מאיר בכל הצדדים, בבחינת בילע המוות לנצח. וע"כ היה מאיר מכל הצדדים בשווה, והאור של השם שהיה חקוק במטה, היה הארת חכמה של שם מ"ב.

קנ שבו יקרים, שבו ונחדש תיקון הכלה בלילה זה. שכל מי שמתחבר עימה בלילה הזה, יהיה נשמר כל אותה השנה, למעלה ולמטה. ויוציא שנתו בשלום. עליהם כתוב, חונה מלאך ה' סביב ליראיו, ויחלצם. טעמו וראו, כי טוב ה'. יש בזה ב' פירושים, ששניהם יחד אמיתיים:

א. מתוך שיום מתן תורה, הוא הארה של גמה"ת, שבילע המוות לנצח וחירות ממלאך המוות, ע"כ ראוי להתאמץ להמשיך האור הזה בשעתו ביום השבועות. כי בטבע המאורות, שחוזרים ומתחדשים במועד. ויהיה מובטח גם עתה, שיוציא שנתו בשלום, ותהיה לו חירות ממלאך המוות.

ב. נקרא על הזמן של גמה"ת ממש, יהיה כאן הפירוש של ויוציא שנתו בשלום. כי המלכות נקראת שנה. ומתוך התחדשות המאורות של מחזיקי התורה לאחר גמה"ת, הנה יהיה מובטח לתקן השנה, המלכות, בכל השלמות. כי בחינת התחדשות המאורות של מחזיקי התורה, נקראת תיקון לילה של הכלה, שהיא המלכות, הנקראת שנה. וע"י זה יוציא שנתו בשלום, יוציא השנה בשלום, בכל השלמות.

הם ע"ס, אשר עיקרון הן רק כח"ב תו"מ, שלאחר גמה"ת הן יתפשטו מסוף העולם עד סופו.

קמט וביד המצרי חנית. כמ"ש, כמנור אורגים, שזהו מטה האלקים, שהיה בידו. המפותח בשם החקוק והמפורש בהארת צירופי האותיות, שחקק בצלאל והישיבה שלו, שנקראת אורג. כמ"ש, מילא אותם, חָרַשׁ וחושב, ובשש ואורג. והמטה ההוא, היה מאיר בו השם החקוק בכל הצדדים, בהארת החכמים, שהיו חוקקים את השם המפורש ב-42 בחינות. והמקרא שמכאן והלאה הוא כמו שביאר הזקן לעיל. אשרי חלקו.

פירוש. הצירופים של האותיות לשמות הקדושים, נקראים מעשי אורג. בדומה לאורג, האורג החוטים לבגד. כן מצטרפות ומתחברות האותיות לתיבות של שמות הקדושים, שפירושן השגות קדושות. ואומר, שבמטה האלקים, שהיה ביד משה, מפותח אותם צירופי האותיות של השם המפורש, שחקק בצלאל והישיבה שלו במלאכת המשכן. ולזה נקרא מטה האלקים בשם מנור אורגים, על שם בצלאל, הנקרא אורג. ומנור, כמו מאור, ואורג הוא בצלאל. לרמוז, שהמאור של צירופי אותיות של השם המפורש, היה בבחינת המאור של השם המפורש שחקק בצלאל. וע"כ נאמר, בהארת צירופי האותיות, שחקק בצלאל.

והנה מטרם גמה"ת, לא היה המטה מאיר מכל הצדדים, שהרי היה בו הפרש בין מטה אלקים למטה משה. ובמטה משה כתוב, שלח ידך ואחוז בזנבו, ויהי למטה בכפו. הרי שלא היה מאיר מכל הצדדים. אמנם לאחר גמה"ת, הוא מאיר מכל הצדדים.